Ministerie van Justitie en Veiligheid

Aan: De Minister van Asiel en Migratie

Directoraat-Generaal Migratie

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Onze referentie
8110280

Datum
8 oktober 2026

Bijlage(n)
0

nota

Beslisnota bij Kamerbrief Beantwoording vragen en handelswijze uitspraak Hof van Justitie van de EU C 249

1. Aanleiding

Op 1 oktober 2026 heeft het Hof van Justitie van de EU (hierna: het Hof) uitspraak gedaan in de zaak Jilin. In uw kamerbrief d.d. 7 oktober heeft u de Kamer hierover geïnformeerd. U hebt toegezegd de Kamer voorafgaand aan de begrotingsbehandeling van 18 en 19 november te informeren over de handelswijze naar aanleiding van de uitspraak.

In een eerdere nota d.d. 14 oktober bent u geïnformeerd over een mogelijke handelswijze. Op 15 oktober is deze nota met u besproken, gezamenlijk met de IND. In deze nota wordt u nader geïnformeerd over de verdere uitwerking van deze handelswijze. Dit is eveneens verwerkt in bijgevoegde kamerbrief.

2. Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd in te stemmen:

- Om Oekraïense ontheemden die een beroep niet tijdig beslissen (hierna: BNTB) hebben ingediend binnen de bredere opgave van de IND af te handelen;
- Met verzending van de brief aan de Kamer.

3. Kernpunten

- U bent eerder geadviseerd om zoveel mogelijk vast te houden aan de gemaakte afspraken na inwerkingtreding van het Migratiepact en het plan van aanpak voor de afdoening van de liggende voorraad, en uitvoering te geven aan de uitspraak van het Hof door RTB-asielaanvragen binnen de bestaande IND-capaciteit te behandelen.
- U heeft deze lijn reeds uitgedragen in antwoord op vragen van de media.
- Asielaanvragen van Oekraïense ontheemden die een BNTB hebben ingediend en daarmee expliciet verzoeken om behandeling van hun asielaanvraag tevens binnen de gehele caseload te behandelen.

4. Toelichting

4.1. Handelingsoptie

De inzet is om vast te houden aan de gemaakte afspraken naar aanleiding van het Migratiepact en het plan van aanpak voor de afdoening van de liggende voorraad.

RTB-asielaanvragen worden binnen de bestaande IND capaciteit, en op basis van de hieronder toegelichte volgorde opgepakt. Dit zal in de praktijk betekenen dat de asielaanvragen van deze groep, binnen de beperkte capaciteit van de IND, zullen kunnen worden behandeld. Om deze reden blijft het van belang om te blijven inzetten op het realiseren van de beoogde langetermijnoplossing is gerealiseerd.

Het Hof biedt in zijn arrest ruimte om maatregelen te nemen, zoals verlenging van de beslistermijnen, gefaseerde behandeling en het stellen van prioriteiten. De ruimte die het Hof biedt beschrijft echter uitzondering, niet de regel. Het structureel overschrijden van de beslistermijnen is niet in lijn met het arrest. Daarnaast handelt het arrest over verzoeken van begunstigden van internationale bescherming (die onder de RTB vallen). Aangenomen moet dan ook worden het Hof in de uitspraak Jilin alleen heeft vastgesteld dat prioriteren binnen die groep mag.

Het risico van de voorgestelde handelswijze is beperkt. Het kan voorkomen dat een ontheemde een beslissing op zijn asielaanvraag wil afdwingen. De rechter kan in dat geval de lijn van het Hof bevestigen en oordelen dat al reeds een beslissing genomen had moeten worden op de asielaanvraag. Dit zal een beslissing in een individuele zaak betreffen en zal er in principe niet toe leiden dat dat de gekozen handelswijze in algemene zin niet wordt gevolgd.

4.2 Ingebrekestelling of BNTB gestuurd
Op het moment dat een ontheemde via een ingebrekestelling en vervolgens een BNTB een asielbesluit afdwingt, geeft de IND aan de ontheemde aan de asielaanvraag inhoudelijk in behandeling te nemen. Dit gebeurt in samenhang met de totale caseload van de IND, wat in de praktijk betekent dat het enige tijd kan duren voordat een besluit volgt en de IND beperkt zal kunnen beslissen op deze zaken.

5. Gevolgen voor RTB-status en bijbehorende voorzieningen

In artikel 3.1a Vreemdelingenbesluit (hierna: Vb) is opgenomen dat het indienen van een asielaanvraag tot gevolg heeft dat de RTB voor die vreemdeling geldt. Het artikel specificeert niet wat de situatie is als die aanvraag niet meer voorligt omdat daarop is beslist. Een interpretatie kan zijn dat de RTB-bescherming dan blijft doorlopen, ook wanneer beslist is op de onderliggende asielaanvraag. De Richtlijn expliciteert dit in artikel 19, lid 2 Richtlijn 2001/55, maar zwijgt over de situatie bij inwilliging. Hoe dan ook is bij inwilliging sprake van een wettelijke taak voor het COA om te bemiddelen bij het vinden van huisvesting onder de taakstelling (art. 3, eerste lid onder c, Wet COA). De inschatting is dat de gevolgen hiervan voor de uitvoering beperkt zullen zijn nu het aantal RTB-asielaanvragen waarop (inwilligend) wordt beslist beperkt is, waardoor maatwerk het meest voor de hand ligt.

6. Financiële overwegingen

Het voorstel is om binnen de bestaande capaciteit en middelen van de IND te starten met het afhandelen van asielaanvragen van ontheemden. De verwachting is dat maar een beperkt aantal aanvragen per maand kan worden afgedaan vanwege de reeds gemaakte afspraken in het kader van het plan van aanpak voor het versneld afdoen van asielaanvragen en de reguliere asielinstroom. Voor het

afdoen van asielaanvragen van ontheemden wordt geen extra capaciteit geworven.

Doordat er asielaanvragen van ontheemden worden afgedaan, zal een beperkt aantal reguliere asielzaken langer moeten wachten op een beslissing. Deze aanvragers zullen zo langer in de opvang moeten verblijven.

7. Communicatie

Naast berichtgeving op o.a. Rijksoverheid.nl en IND.nl, zorgen we voor duiding van de Kamerbrief en de betekenis van de gekozen aanpak voor ontheemden in een informatiebericht (Engels/Oekraïens) aan sleutelfiguren in de ontheemden-gemeenschap, zodat zij deze duiding verder kunnen verspreiden via hun eigen (social media) kanalen.

In deze berichten verwijzen we ontheemden ook naar aanvullende informatie op IND.nl en RefugeeHelp.nl (VluchtelingenWerk Nederland) over hoe asielaanvragen worden beoordeeld (inclusief het geldende landenbeleid voor Oekraïne) en over de recente afschaffing van dwangsommen bij Beroep Niet Tijdig Beslissen. Dit om ontheemden een realistisch beeld te bieden van wat (het afdwingen van) behandeling van hun asielaanvraag voor hen kan betekenen.

In deze berichtgeving zal worden vermeld dat ontheemden, wier asielaanvraag (met voorrang) in behandeling zal worden genomen, automatisch bericht ontvangen van de IND.

8. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

8.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.